

La recta final

Els conservadors del PCUS preparen la seva victòria en el XXVIII Congrés. Els radicals són a punt de fer l'escissió. Gorbtxov, entremig.

No sembla que al president soviètic Mikhaïl Gorbtxov li hagi servit de molt la seva política de pactes i de contemporització amb els conservadors del PCUS. Les seccions constituents, la setmana passada, del Partit Comunista de la Federació Russa van evidenciar que Iegor Ligatxov i la seva gent estan disposats a donar la batalla final contra el líder reformista. Ligatxov, que fins ara només havia utilitzat l'atac directe contra els radicals —Ieltsin, Popov, Afanassiev— es va despatxar a fons i sense contemplacions amb el camarada president i secretari general: el va culpar de la descomposició nacional de l'URSS, de l'ensorrament del PCUS, de la crisi econòmica, de la pèrdua dels països de l'Est —la pèrdua de l'imperi— del malestar a l'exèrcit i al KGB. I Ligatxov va arribar a dir "doncs sí, dimiteixi" quan Gorbtxov va plantejar la possibilitat de renunciar al càrrec de secretari general. Si s'hagués d'utilitzar un terme psicoanalític per definir aquesta situació caldria dir que "s'ha trencat el vidre"; que el "superjo" que fins ara emmascarava els enfrontaments a la cúpula del Kremlin s'ha esvaït i ha donat pas a la presa de posicions per la guerra oberta. I el camp de batalla serà el XXVIII Congrés del PCUS que comença el dia 2 de juliol.

UNA ESCISSIÓ ANUNCIADA

Amb la constitució del Partit Comunista rus —que Stalin va dissoldre l'any 1925 després de la mort de Lenin— els conservadors amb Ligatxov al capdavant, han consolidat la principal base de poder. I es preveu que els delegats d'aquest sector seran majoritaris en el Congrés federal que comença la setmana que ve.

En canvi els corrents radicals reformistes, que a través del bloc Rússia Democràtica han aconseguit el control dels ajuntaments de Moscou i de Leningrad i han catapultat Boris Ieltsin a la presidència de la Federació Russa, han quedat minoritaris en l'elecció de delegats al XXVIII Congrés. A la URSS, els conservadors són els amos quan es tracta de fer cooptacions i conxorxes d'aparell i perden quan s'enfronten amb el sufragi universal. Als radicals els hi passa tot el contrari: es calcula que només cent dels cinc mil delegats que seran presents el dia al Kremlin pertanyen a la Plataforma Democràtica, la tendència reformista radical del PCUS.

Tot i que la Plataforma compta amb el suport de més del 42 per 100 dels militants de base es dona per fet que els seus líders no podran fer res per evitar l'allau conservadora. I hi haurà escissió. La majoria dels radicals anirà a omplir les carcasses, ara mig buides, del nou Partit

Democràtic de Rússia i també del Partit Socialdemòcrata.

POQUES OPCIONS

Però per més fort que arribi a ser el setge conservador, cal descartar, d'entrada, la hipòtesi d'una sortida del PCUS dels reformadors centristes encapçalats per Gorbtxov. Això seria el suïcidi. El PCUS és, encara, molt més que un partit. El PCUS es fon i es confon amb l'estructura de l'estat i de l'exèrcit; són gairebé la mateixa cosa. I Gorbtxov sap que si vol continuar el llarg i tortuós camí de la reforma ha de continuar controlant el màxim de racons de l'aparell del PCUS. Encara que aquest partit, el comunista, ja no tingui legitimitat constitucional com a força dirigent. Encara que les seves essències ideològiques s'hagin evaporat i el símbol ja no signifiqui gairebé res.

Amb tot, si els conservadors copen el poder i Gorbtxov queda en minoria, el president només podrà fer dues coses: pactar un altra vegada amb la gent de Ligatxov —i tornar al cul-de-sac— o oposar a la força del Comitè Central i del Politburó, la legitimitat democràtica de les institucions, del Parlament, del Consell presidencial i del govern. I per enfrontar-se a aquesta guerra oberta i perillosa des d'una posició mínima de força, a Gorbtxov no li quedaria més remei que comprometre's amb els radicals, que ja estarien organitzats fora del PCUS. La *perestroika* ha entrat en la recta final.

Llibert Ferri